

РЕЦЕНЗИЯ

На представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност „Доцент” по направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Приложение на новите информационни технологии в PR) обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в Държавен вестник, бр.55/19.07.2011 г.

Рецензент: доц. д-р Асен Йосифов

Кандидати: За конкурса е представил в срок документи и публикации единствен кандидат гл.асистент д-р Славянка Ангелова

От научно организационна и управленска гледна точка, намирам биографията на Ангелова за изключително подходяща за участие в този конкурс и показателна за вътрешните ресурси на кадровото развитие в ЮЗУ „Неофит Рилски”. Тя е преминала през последните 20 години по всички степени и нива на академична подготовка и професионално развитие: студент, специализант в Институт за повишаване на квалификацията на кадрите, асистент, старши асистент и главен асистент в катедра „Връзки с обществеността”, от 2007 г. – доктор по научна специалност „Наукознание”. Защитила е дисертацията си успешно и в срок, без по време на работата по нея да допуска компромиси с академичната си натовареност. И всичко това е станало или органично е свързано с ЮЗУ. Стъпка по стъпка тя е израствала и се е усъвършенствала в педагогически и научен план, като постоянно е възпроизвеждала своите знания сред студентите. Достигането на все по-високи професионални

нива, нито за миг не е поставяло под въпрос нейната привързаност и всеотдайност към ЮЗУ “Неофит Рилски”. Местните кадри с такава устойчива ценностна и целева ориентация не са просто сторонници или следовници на Университета. Те са неговото лице, неговото бъдеще и залогът за успешното му просъществуване.

Имам наблюдения върху професионалната дейност на Славянка Ангелова от съвместната ни работа в Катедра „Връзки с обществеността”. Впечатленията ми от нейната енергичност, самовзискателност и взискателност към колеги и студенти, педагогически опит съчетан с всеотдайност и организационна култура са изцяло положителни. Те ме задължават да оценя много високо нейните делови качества.

В конкурса са представени за рецензиране една монография, едно ръководство за учебна практика, две студии и шест статии в реферирани и специализирани научни списания и сборници с общ обем около 400 страници. Всички те са направени в последните 4-5 години, т.е след защитата на докторската дисертация. Публикациите са изцяло обвързани с тематичното направление на конкурса.

Учебното помагало и една от статиите са в съавторство с Димитрина Стефанова. В документацията не видях разделителен протокол, но следя отблизо научната работа и на двете авторки, което ми позволява сам да направя необходимото разграничение. Поради това приемам за рецензиране и включвам в рецензията си всички представени трудове. Това е една солидна по обем и стойностна по съдържание научна продукция.

Още в началото на рецензията искам да обърна внимание на някои общи за трудовете на Сл. Ангелова белези.

На първо място, те се отличават с рядко срещана и заслужаваща научно признание кохерентност и тематична съгласуваност. Практически

всички нейни научни трудове гравитират, около общата тематика за възможностите предоставени от Новите Информационни Технологии на модерната наука и практика. Това включва последствията от появата на Интернет, състоянието, развитието и степента на използване на мрежата и главно един постоянен акцент върху следствията и изискванията към ПР специалистите. Тя счита за постоянна своя научна задача да намира нови аргументи, да обяснява и утвърждава в научното и социално пространство нарастващата мощ на електронния ПР. Разбира се интересът към тази тема е сериозно обусловен от подходящото съчетание между нейната образователна подготовка, лични научни пристрастия и интереси, възможности за лична професионална реализация и образователните потребности на катедра "Връзки с обществеността". И тъй като в тази модерна област се натрупват множество заварени и нововъзникващи проблеми, според мен има поле за работа на поне още две поколения учени. Като чета трудовете на Сл. Ангелова оставам с усещането, като че ли не тя е избирала своята тематика, а темата е избрала нея.

На второ място, трудовете на Сл. Ангелова са написани на рядко срещан у нас и специфичен научен език и стил. В тях не могат да бъдат намерени многословни описания, претенциозни и/или непонятни словосъчетания, несвързани вметки или хаотични връщания към предходни твърдения. Всичко е лаконично в границите на възможното. Текстовете са логически издържани. Научният език е ясен, разбираем и точен. Ентропията в нейните трудове отсъства въобще или е сведена до минимум. Не знам защо ми се струва, че принос за това има, освен собствената езикова и научна култура, и математическото образование.

Ръководството по учебна практика по същество е не само полезно учебно помагало, а един опит за систематизация на разнотипни модули на знанието, които са в основата на ПР практиката. Всеки от избраните 7

модула /като например изследване на организациите, анализ на медиите, ПР кампаниите, печатни ПР материали, онлайн ПР и др./ е разработен и резюмиран отделно като са посочени връзките му с останалите и начините по които той намира приложение в ПР практиката. В края на учебника се дават указания как да се отчита направеното от ПР практиканта. Чрез този текст се помага на студентите не само да преговорят вече усвоеното от различните области на знанието и да се стремят да го приложат практически, но /което е по важно/ да осмислят мястото на различните типове знание в общата система на ПР. Намирам за безспорен принос систематизацията на съществуващи знания от толкова различни области и специалности. Направеното в този учебник е необходимо и типично за ПР специалиста.

Статиите и студиите представени за рецензиране от Ангелова са на много високо научно ниво. Те са сериозни, задълбочени и винаги съобразени с новостите в научното знание. Същевременно се четат леко и с внимание защото представляват интерес за много широк кръг специалисти, студенти и/или просто хора с научна култура. В хода на строгата аргументация в тях не липсват и необичайни и значими научни попадения – например аргументираните тези за /цитирам/ „...Технологичният ред, който води до ментална свобода.....” /произведение 10 от приложения списък./, за „...ПР специалистът като демиург на електронната реалност.....”/8 от списъка/, за това как „...новите медии правят света по-добър и по отворен....” /6 от списъка/, за „...директното влияние на технологиите върху духовните процеси...../7 от списъка /и др.

В статията „Ценности на обществото в информационната ера” публикувана на английски език /номер 10/ се анализира и посочва как Интернет и други НИТ допринасят за утвърждаване и разпространение на такива безспорни ценности в модерното общество като например

свободата и правото на личен избор, възможното бягство от принудителната идентичност, социалното равенство, икономията на усилия и време и разширения достъп до световни културни достижения. Ценностите по начало са динамична социална реалност и въпросът за тях е винаги дискуссионен, но актуалното им обвързване в такава система чрез аргументираната им връзка с информационните технологии намирам за приносен момент.

В статията „Влиянието на медиите –традиционни и нови”/3/ се прави опит да бъдат обосновани преимуществата на новите медии. Използвани са изключително убедителни и актуални примери - предизборната кампания на Обама, протестите и свалянето на Мобарак организирано чрез Интернет, някои африкански движения за модернизация и др. Акцентът върху новите медии е може би дискуссионен и сигурно ще намери сторонници и опоненти, но при всички случаи ще инициира размисъл и научни усилия. Какво повече може да се очаква от една статия.?

В статията „Изисквания на ПР практиката към университетското образование” /4 от списъка/ са представени и интерпретирани емпирични данни получени от изследване в България финансирано от ЮЗУ. Това изследване е замислено и иницирано от авторката, и е проведено с нейното активно участие. Само който не е правил емпирични изследвания, не знае колко времеемко, трудоемко и интелектуалоемко е едно емпирично изследване. Но за сметка на това вкарването на нови автентични емпирични данни в научно обръщение е винаги безспорен принос. Като утвърден специалист в тази област мога да твърдя, че изследването е направено компетентно и интерпретирано коректно. Не е случайно, че то предизвика национална научна дискусия и само за няколко месеца натрупа 6 цитирания.

Статиите „Професионалната ПР дейност в условията на информационното общество” и „Социалните медии – възможност за ефективен ПР” /номер 5 и 8 от списъка/ са своеобразна и типична за авторските убеждения апология на електронния ПР. С разнотипни аргументи се изтъкват неговите предимства. За да бъдат истински мениджъри на промяната ПР експертите се нуждаят – твърди Ангелова - от нови теоретични знания и практически умения, главно от които и свободното боравене във виртуалното пространство. НИТ са съвременен и присъщ на ПР информационен и комуникационен ускорител.

Истинският учен винаги се стреми да познава и отчита своите ограничения и грешки. Ние не можем да ги премахнем напълно, нито да ги направим колкото си искаме малки. Затова постоянно се държи буден критичния дух към себе си и другите учени и се съобразява алтернативната гледна точка или твърдение. Верният и непреднамерен отговор на коректно зададени въпроси ученият постига като максимално се придържа към обективната фактическа информация. Именно така постъпва Ангелова като го демонстрира убедително в статията „За или против виртуалното общуване” /номер 7 от списъка/. Въпреки явните си пристрастия към онлайн дейностите и възможностите, които те разкриват, тя коректно се занимава и с алтернативите. Критичният и научен поглед не подминава отрицателните социални последствия и рискове. Лично аз харесах много тази критика, защото /може би поради поколенчески причини/ съм още по-скептично настроен. Струва ми се че ни заплашва нов тоталитаризъм – този път технологичен.

От представените за рецензиране поредица статии, не мога да не отбележа специално тази публикувана в Годишника на Съюза на Учените под заглавие „Някои признаци на модерността”. Тази статия заслужава да бъде прочетена от всеки читател, интелектуално изкушен от коя да е

социална наука. В тази статия в изящен стил и безупречен изказ е направена кратко но брилянтно представяне, аргументация и защита на четирите основни характеристики на модерността. Всяка от тези характеристики вече е занимавала водещи учени и социални мислители и е била обект на световна научна дискусия. Авторката очевидно познава основни моменти от тази дискусия /показва ерудиция и научна култура/ и добавя собствени аргументи към нея, като обединява признаците в система. Убедено твърдя ,че по тази тема няма друг текст от такъв ранг в българската научна литература. Въпреки стремежа ми към напълно безпристрастна оценка, не крия предпочитанията си към тази публикация.

Впрочем, всички статии и студии на Сл. Ангелова заслужават да получат много високата ми рецензентска оценка. Изглежда в този къс научен жанр Ангелова е много силна. Той допада на нейния лаконичен научен стил, на интелектуалната и нагласа нъм значими тематични фрагменти, и на присъщата и непоносимост към неоправдани времеви разходи.

Представената за рецензиране монография „Измерения на онлайн ПР” бележи следващ етап не толкова в публикационната активност, колкото в зрелостта на научното творчество на Сл. Ангелова. След като дълго време се е занимавала с предимствата на виртуалното пространство и неговите ПР възможности, в монографията си авторката представя завършена концепция за това какво е електронния ПР, какво може да бъде и трябва да представлява той и как може да се прави на практика.

В монографията, след като маркира социалната рамка зададена от разбирането за информационното общество, фактическото развитие на виртуалното пространство и модерните ценностни изменения в социалната среда, авторката съсредоточава вниманието върху преките следствия за ПР практиките и промените настъпващи в тях. Променят се комуникацион-

ните канали, променят се публиките, променят се традиционните ПР техники. Всичко това създава нов комплекс от изисквания към ПР специалиста и Ангелова изчерпателно дефинира и описва този комплекс. В отделна глава са систематизирани и описани типичните онлайн инструменти - от сайта на организацията до социалните медии. Във втора и трета глава има множество нови тези, които трябва да бъдат признати като приносни моменти. Те се появяват за пръв път в научната литература. Някои от тях са заимствани от предходни нейни публикации, което не намалява тяхната стойност. Към монографията имам една забележка. Последните 2 параграфа на трета глава – Съобщение за социалните медии и План за действие - не са достатъчно информационно натоварени и се различават по дух, логика и научен стил от цялата монография. Останах с впечатлението, че са написани набързо и прибавени по някаква извъннаучна причина. Не разбирам защо. Монографията е достатъчно добра и без тях и даже би спечелила още ако ги нямаше. Това пожелание към планирането на съдържанието на бъдещи монографични трудове не омаловажава положителната ми оценка за този труд. И за да завърша с препоръките си искам да добавя още един елемент от професионалния живот. Разбирам, че конфликтите са неизбежни когато човек е добросъвестен и отдаден на работата си, като се стреми да поддържа високи професионални стандарти. Кандидатката е именно такъв човек. За в бъдеще не и пожелавам да избягва конфликтите, но и препоръчвам да смекчава тона при участието си в тях.

Нямам данни за броя на цитиранията на Сл. Ангелова. Лично съм срещал и са ми известни 11 позовавания на трудовете на Ангелова от 7 български и двама френски колеги.

Като имам пред вид професионалните и делови качества на участничката в конкурса Славянка Ангелова, обемът и научните

стойности на нейната научна продукция, ерудицията и научната култура демонстрирана в представените за рецензиране трудове и приносите направени в тях, убедено препоръчвам на членовете уважаемата Комисия да гласуват с „ДА” за присъждане на академичната длъжност доцент на кандидатката. Намирам, че тя напълно е заслужила тази длъжност.

11 ноември 2011 г.

Рецензент:

Доц. д-р АСЕН ЙОСИФОВ

